

צמחי תבלין ומרפא

(סדרה מן המניין)

Medicinal Herbs and Spices

(Definitive Series)

אלול התשס"ח - 9/2008 - 808

מרווה משולשת (בערבית: מרימיה)

Three Lobed Sage
(*Salvia fruticosa* L.)

צמח-בר נפוץ בארץ ממשפחת השפתניים. מתאפיין בעלים שעירים בעלי שלוש אונות. בעקבות השימוש הנרחב והקטיפה המופרזת - הוכרזה בארץ כצמח מוגן.

שימוש: מפורסמת ברפואה העממית בכל ארצות הים התיכון עוד מימים קדומים. משמשת בעיקר כצמח מרפא לחליטה, לשיפור העיכול והקלת הצטננויות.

ד"ר נתיב דודאי ופרופ' אלי פוטיבסקי

היחידה לצמחי תבלין ובושם,
המכון למדעי הצמח, נוה-יער,
מינהל המחקר החקלאי

צמחים בעלי טעם וריח שימשו משחר ההיסטוריה לרפואה עממית, כתבלינים להעשרת מזוננו של האדם, לקוסמטיקה ולפולחנים. בכל אזור בעולם התפתח השימוש בצמחי הרפואה העממית ובצמחי התבלין בהתאם למיני צמחים הנפוצים בו, וכך עוצבו הרפואה העממית והמטבח של העמים השונים. הכמיהה והמאמצים למציאת מקורות התבלינים הביאו לפיתוח דרכי מסחר ואספקה שלהם בין ארצות רחוקות דוגמת "דרך הבשמים", שעברה בין המזרח הקרוב והרחוק לבין אירופה.

הרפואה העממית, המבוססת על צמחים, משמשת היום ברפואה המשלימה וכבסיס לפיתוחים ברפואה המקובלת. השימוש בצמחי תבלין ומרפא בארץ ישראל נזכר רבות במקורות, והיה חלק חשוב בפולחן ובחיי היום יום. בשנים האחרונות שבה העדנה לצמחי התבלין בארץ. במקביל להתרחבות בשימוש בהם, הפך גידול צמחי התבלין בישראל לענף חקלאי חשוב לייצוא.

לענה שיחנית (בערבית: שיבה)

Tree Wormwood
(*Artemisia arborescens* L.)

ידועה בישראל גם בשם "שיבה". הובאה לארץ כנראה על-ידי הצלבנים, ונפוצה בסביבות אתרים מתקופה זו. שיח גבוה בעל גבעולים זקופים ועלים גזורים בצבע מכסיף כחלחל. פריחתו בעלת מצעית צהובה.

שימוש: צמח חליטה חשוב, בעיקר כתוספת לתה בקרב עדות יוצאי צפון אפריקה. מייחסים לו תכונות של הרגעה ושל חיטוי עור.

Medicinal Herbs and Spices in Israel

Edible and aromatic plants have been used as folk medicines, herbs to enhance food, cosmetics, and for ritual purposes from the earliest history of man. The use of medicinal plants, herbs and spices developed in all parts of the world based on indigenous local plants which served as the underpinning for folk medicine and the distinctive cuisine of various cultures. The desire for authentic spices led to the development of trade and supply routes between distant lands, for example the Spice Route which linked the Far and Near East to Europe. Today, folk medicine, which is based on plants, is an integral component of alternative medicine as well as a basis for new developments in mainstream medicine.

The use of herbs and medicinal plants in Eretz Israel is mentioned frequently in the Bible and the Talmud, playing an important role in rituals and in daily life. Indigenous herbs have regained popularity in Israel in recent years. Alongside increased use of these herbs, the cultivation of them has developed into an important export branch.

Tree Wormwood

**(*Artemisia arborescens*, L.);
la'ana sihanit, Heb.; *sheba*, Ar.)**

Popularly known in Israel as sheba, this plant was apparently brought to Eretz Israel by the Crusaders, and is widespread around the sites of that period. It is a tall plant with upright stems and dissected leaves of a silvery blue color. Its blossoms have a yellow receptacle.

Uses: An important tea essence in the cuisine originating in North Africa. Medicinal properties popularly attributed to it are as a tranquilizer and as an antiseptic for dermatological use.

חומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Three-lobbed sage

(*Salvia fruticosa*, L.);

***marvah meshuleshet*, Heb.; *marimiya*, Ar.)**

This wild plant, a member of the Labiatae family, grows wild in Israel. It has hairy leaves with three lobes. Extensive use and over-picking has resulted in designating it as a protected species.

Uses: Popular in folk medicine in all the Mediterranean countries from ancient times, it is used especially as a medicinal tea extract to improve digestion and relieve cold symptoms.

Dr. Nativ Duda'i and Prof. Eli Putievsky

Medicinal and Aromatic Plants Unit,
Institute of Botanical Sciences, Newe Ya'ar,
Agricultural Research Organization, Israel

השירות הבולאי - טל: 03-5123933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933

12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue: September 2008

Designer: Yigal Gabay

Illustrator: Tuvia Kurz

Stamps Size: 20 mm x 26 mm

Plates no.: 733 (1 phosphor bar)

734 (no phosphor bar)

Sheet of 50 stamps, Tabs: 5

Printers: Cartor Security Printers,
France

Method of printing: Offset